

Novi grobovi

ANTON CENTA

Včeraj popoldne ob 3.15 uri je preminil na svojem domu po parletnem bolehanju Anton Centa, stanujoč na 4921 St. Clair Ave. Star je bil 81 let ter je bil doma iz Blok, odkoder je prišel v Ameriko leta 1901.

Tukaj zapuščala soproga Jožefina, rojena Hoegler, sina Johna in pet hčera: Mrs. Antonia Kotnik, Mrs. Sofija Brajčič, Mrs. Frances Kadun, Mrs. Anna Michalski in Mrs. Mary Mahowiecki, 13 vnukov in brata Johna v stari domovini. Pogreb se vrši iz pogrebnega zavoda Anton Grdina in sinovi, 1053 E. 62 St., v cerkev Brezmadežnega spočetja.

VICTORIA SHUDY

Po daljšem bolehanju je umrla na svojem domu Victoria Shudy, rojena Shugoda, stara 56 let, stanujoča na 476 E. 149 St.

Tukaj zapuščala soproga Williama, sestre Mrs. Margaret Kloeck, Mrs. Anne Langa in Mrs. Frances Uhasse, brata Joseph in več sorodnikov. Pogreb se vrši v petek jutraj ob 8.45 uri iz pogrebnega zavoda Joseph žele in sinovi, 458 E. 152 St., v cerkev sv. Jeronima ob 9.30 uri in nato na pokopališče Calvary.

PROIZVODNJA AVTOMOBILOV

DETROIT, 6. oktobra — Produkcija motornih vozil v osmih mesecih leta 1953 je znašala 5.198.387 vozov. Med temi je bilo 4.352.670 osebnih avtomobilov in 843.828 tovornih vozil. V primerjavi z lanskim letom za dobo istih osem mesecev se je produkcija zmanjšala. Lansko leto se je ob istem času produciralo 2.586.596 osebnih avtomobilov.

MRAZ NASTOPA

DENVER, COLO., 6. oktobra — V kraju Fraser, Colorado, je barometer padel na štiri stopinje nad ničlo. To je za enkrat najnižja temperatura v Ameriki.

V bolnišnici

V Cleveland Clinic bolnišnici se nahaja poznani Filip Furlan, stanujoč na 1008 E. 71 St. Prijatelj ga lahko obiščejo, mi mu pa želimo skorajšnjega okrevanja.

Zopet zdrava

Poznana Mrs. Gertrude Balish iz 389 E. 162 St., ki si je pred nekaj časa zlomila desno roko, je sedaj okrevala. Najlepše se zahvaljuje vsem za obiske, darila in voščilne kartice, ki jih je prejela tekom bolezni.

Trije fantalini aretirani

Policista Joseph R. Prucha in Frank Vild sta snoči opazila neki avto na Woodhill Rd. in Quincy Ave., v katerem so se nahajali trije mladeniči, stari 16, 17 in 19 let. Avto je imel licenčno številko, na katero je bila policija že v ponedeljek opozorjena, ker je bil avto ukraden izpred hiše na 1550 E. 65 St. olicista sta avtu sledila in prisilila voznika, da je ustavil na E. 95 St. in Quincy Ave. Fantalini so na opazko, da je avto ukraden, izjavili, da so se vozili že dva dni po clevelandskih ulicah, ter so šli mimo več policistov, pa da jih ni še nihče ustavil.

NEHRU NE PREDSTAVLJA AZIJE --PRAVI SENATOR KNOWLAND

WASHINGTON, 6. oktobra—Senator William Knowland, ki je voditelj republikanskih senatorjev, se je vrnil iz svojega potovanja po Daljnem vzhodu. Dal je dve značilni izjavi: Predsednik Indije Nehru še ne predstavlja Azije. Bilo bi zmotno, če bi se Rusiji ponudila nenapadna pogodba, dokler narodi sovjetskega bloka ne dobijo resnično svobodnih volitev.

Očividno senator Knowland ni bil zadovoljen s svojim obiskom pri predsedniku Indije Nehruju. Nehru je pristal ideji, da pripada Azija azijskim ljudstvom. V notranjosti Indije pa vodi Nehru modernizacijo in borbo za odpravo velikanskih socialnih razlik. V Indiji je bilo na desetine samostojnih kneževin, kneži pa so bili samostojni vladarji—skrajni izkoriščevalci ljudstva. Nehru je te kneževine vključil v splošno indijsko občestvo in hoče odpraviti vse privilegije knezov. Radi njegovih socialnih reform ga mnogi smatrajo za naklonjenega komunizmu.

Zadnji Nehrujev predlog je bil ta, da naj se atomsko orožje kjerkoli že, enostavno uniči. Amerikanci mu ta predlog zamerijo, češ, da ponavlja isto, kar je svoječasno predlagala Moskva, ker je imela Amerika večjo zalogo atomskih bomb, katero ima gotovo še danes.

Če bi se Rusiji ponudil nenapadni pakt, bi po mnenju Knowlanda, za slučaj, da bi Rusija to pogodbo sprejela, to dejstvo pomenilo, da zapadni blok priznava obstoječe stanje, narodi sovjetskega bloka pa bi bili za stalno obsojeni na tiranijo Sovjetov.

Demokrat Adlai Stevenson je bil prvi, ki je po svojem povratku iz Azije tak pakt predlagal. Stevensonovo mnenje je bilo to, da bi bila s tako ponudbo Sovjetska zveza stavišana na prekušnjo. Ako pogodbo sprejme, potem bi se ublažila svetovna napetost. Ako je ne sprejme, potem bi pokazala, da ji ni za resnični mir.

Bela hiša s predsednikom Eisenhowerjem na čelu je javila, da se bo predlog Eisenhowerja vzel v pretes. Senator Knowland, ki velja v ostalem za republikanskega zunanje političnega strokovnjaka, je torej nasprotnega mnenja in zopet dokaz, da republikanska stranka po svojih vidnih predstavnikih nima enotne zunanje politike.

Odhod Nixona

Podpredsednik federalne vlade Richard Nixon je odšel na pot v Azijo. S seboj ima točna navodila predsednika Eisenhowerja. Dejstvo, da gre Nixon na isto pot, s katere se je vrnil senator Knowland, kaže na to, da bo le potovanje Nixona uradnega značaja, da se bo njegovo mnenje po povratku upoštevalo.

KAJ V ZRAKU V GOSPODARSTVU?

COLUMBUS, O., 6. oktobra—V prestolici Ohio ima svoj občni zbor ohajska zveza prekupčevalcev z nepremičninami. Na občen zboru so padale razne trditve, ki se nanašajo na trenutno gospodarsko stanje v Ameriki in na tendence tega gospodarstva. Trdi se:

Cene padajo kljub temu, da vsem potrebam še ni zadoščeno. Povpraševanje po blagu se je zmanjšalo. In to neglede ali gre za naročila vlade ali poslovnega sveta.

Rabljeni avtomobili so v nakupu in prodaji spodrinili nove.

kot uradno, mnenje Knowlanda pa le kot privatnika, četudi je senator in vodja republikanske večine v senatu.

ŠEST OTROK ZGORELO

MARLBORO, Vermont, 6. oktobra—V družini Hescok je prišlo do družinske tragedije. Družina se je ravno preselila v svojo novo hišo, a dne zgorela in je nasto v plamenih svojo smrt šest otrok.

SREAČA V NESREČI

BERAZATEGUI, Argentina, 6. oktobra—Anton Gustinčič (po imenu in priimku očividno Jugoslovčan) je bil zaposlen z delom na polju. Star je 64 let. Ko se je vračal iz neke gostilne domov, je zabredel v vodnjak. Vodnjak je bil na srečo brez vode, globok pa 80 čevljev. Gustinčič je imel srečo, da je bil po štirih dneh čakanja in stradanja vendar rešen iz globine.

TELEVIZIJA V BARVAH

NEW YORK, 6. oktobra — Napoveduje se, da televizija v barvah ne bo v praktični rabi pred letom 1955. Takrat se bo začelo proizvajati v masah in bo cena aparatu 30% več kakor pa je cena današnjemu navadnemu televizijemskemu aparatu. Vendar pa ni pričakovati, da bi se producirali ti aparati popreje, kakor v drugi polovici leta 1955, namreč v kolikor gre za proizvodnjo na debelo.

SCHUMAN V CLEVELANDU

Francoski politik znani Schuman je bil za en dan v Clevelandu. Schuman sicer zastopa Francijo pri Združenih narodih. Schuman se je pečal z ameriško pomočjo Franciji in odgovarjal na vprašanja kam je šel ta denar. V koristne namene, je dejal Schuman. Podal je primero med Nemčijo in Francijo. Obe državi ste dobili pomoč od Amerike. Nemčija jo je lahko uporabila za gospodarske investicije, Francija pa mora trošiti denar za vojno v Indokini.

TUDI V KANADI JE DRAŽJE

OTTAWA, 6. oktobra—V Kanadi so še nadalje poskočili stroški preživljanja. Posebno živlom. Mesec avgust je pokazal najvišji indeks cen. Kanada ima še to posebnost, da so se stroški preživljanja dvigali zaporedoma po mesecih.

Hiše se prodajajo v zelo počasnem tempu.

Bilo bi neumno misliti, da je še vedno računati s pomanjkanjem stanovanj in da se z najemniki lahko izbira. Hišni lastnik ne bo mogel več gledati na to ali je najemnik dober in z dobrim standardom življenja. Vesel bo, da ga bo sploh imel. Gospodarstvo ima splošno tendenco navzdol in se s tem dejstvom morajo sprijazniti tudi hišni lastniki in lastniki nepremičnin. Sprijazniti pa tudi z najbolj realnim dejstvom, da računajo z realno vrednostjo svoje nepremičnine.

SAMO SE ZIMA IN VROČINA!

Izšla je knjiga, ki se bavi z vremenom in njegovim vplivom. Knjiga trdi, da živimo v času "vremenske revolucije." Vse se spreminja. Pred 50 leti so na reki Hudson po ledu prevažali konje in tovorna vozila. Led je bil debel, mrz je kazal na 30 stopinj pod ničlo. In danes?

Nič več ni stroge ločitve med štirimi letnimi časi—pomladjo, poletjem, jesenjo in zimo. Ali je mrz ali pa je vročina.

Trdi se nadalje, da se vročina, sploh toplo vreme, pomika gori proti severu, da zime postajajo milejše in da je snega vedno manj. Sčasoma bo imela Kanada najbolj ugodne vremenske razmere. Vreme pa vpliva na zdravje, na delo, na trgovino, skratka na vse. Radi tega se bo, če se še ni, z vremenom vred vse spremenilo.

Še nekaj se je spremenilo. Politična znanost postavlja naslednjo trditev:

Časi "evropske dobe" so minuli. Središče svetovne moči se je preselilo v Washington in v Moskvo. Komplikacije so nastale z nastankom azijskega nacionalizma. Verjetno je, da se bodo v bodoče klali za premoč ti trije faktorji:

Washington z vsem ameriškim zaledjem, Moskva s svojim sovjetskim blokom, in azijski nacionalizem, pomešan s socializmom, s središčem verjetno na Kitajskem.

DELAVCEM SE PONUJAO

WASHINGTON, 6. oktobra — Del republikancev je sprevidel, da je treba nekaj napraviti z Taft-Hartleyevim delavskim zakonom. Ti krogi zagovarjajo idejo, naj to vprašanje reši nepristranski odbor, predsednik Eisenhower pa naj da kongresu le splošna priporočila, tako da bo odprta pot sporazuma med republikanci in demokrati.

Vile rojenice

Vile rojenice so se prejšnjo nedeljo zglasile pri Mr. in Mrs. Dan in Dolly Novine na Idlehurst Dr., Euclid, Ohio, in jima pustile v spomin krepkega sinčka, ki bo delal družbo svojima dvema sestricama. Mlada mama je hči poznanih Mr. in Mrs. Frank in Frances Arko iz Madison, O., ki sta sedaj četrtrič stari oče in stara mama, srečni oče, ki je v detektivski službi pri mestu Euclid, je pa sin Mr. in Mrs. Frank Novine iz Arbor Ave., ki sta malega vnučka posebno vesela, ker bo še naprej živelo ime Novine. Čestitamo!

GLASBENA MATICA
PODA OPERI
Cavalleria Rusticana
IN
Pagliacci
v nedeljo, 1. nov. 1953
v Slovenskem narodnem domu, St. Clair Ave.
OB 8.30 URI
Vstopnice so napredale pri članih zbora, pri Orahovi v S.N.D. ali pa pokličite E. Anton Schubeja, telefon E. 2-489
CENE: \$1.00, \$1.50, \$2.00, \$3.00
Vsi sedeži so rezervirani

Korejsko vprašanje--kakor morska kača; pogostni glasovi, da z mirom ne bo nič

RAJE NADALJEVATI VOJNO KOT ODSTOPITI OD NAČEL—CLARK

"Združeni narodi so se raje bojevali, kot pa da bi odstopili od svojih zahtev, da se vojni ujetniki ne smejo siliti proti njihovi volji domov. Od tega stališča Združeni narodi ne odstopijo niti danes." To je izjava poveljnika generala Clarka, ki jo je dal na znanje nevtralni komisiji na Koreji, ki se naj peča z usodo vojnih ujetnikov, ki ne marajo domov, ravno predno je nastopil pot v domovino.

Položaj na Koreji je trenutno naslednji:

23.000 Kitajcev in Severnih Korejcev ne mara domov. V 90 dneh imajo komunisti kakor zavezniki čas, da vsaj svoje prepričanje, da je najbolje, da gredo domov. Ta rok preteče dne 24. decembra 1953.

Za tiste, ki bi se izjavili pripravljeni na vrnitev v domovino, bi bila stvar v redu. Za ostale pa je določen nadaljni rok 30 dni, v katerem roku naj mednarodna politična konferenca odloči o njihovi usodi. Če tudi to posredovanje te druge organizacije ne bi bilo uspešno, bi se vojni ujetniki pustili na svobodo in predali njihovi lastni usodi.

Mnogi se sprašujejo, zakaj je treba čakati tako dolgo, ko se vendar mora sklepati v naprej, da bodo vsi ti sestanki in vse te konference iztak brez uspeha. Ali bi ne bilo najbolj pametno, da se vojni ujetniki pustijo na svobodo, pa da gredo severni Korejci med južne Korejce, Kitajci pa med nacionaliste na Formozo?

Težave v postopku

Na vojnih ujetnikih bo ležeče kako se bodo razvijali dogodki naprej. Prvo je to ali so v resnici prepričani antikomunisti in če vztrajajo na tem svojem prepričanju ali ne. Če so antikomunisti po svoji lastni volji in spoznanju, potem je vsako prigovarjanje na vrnitev itak nesmiselno, zlasti še, če naj ne bo na vojne ujetnike nobenega pritiska.

Nadaljnje posledice prve postavke bi bile naslednje:

Po pravilih, ki jih je izdala nevtralna komisija, bi se morali vojni ujetniki udeleževati sestankov, ki bi bili določeni za razgovore s komunističnimi predstavniki. Če je ujetnik prepričan antikomunist, kako ga siliti na te sestanke, ki bodo itak ostali brez uspeha? In zakaj jih siliti na sestanke, če pa je izraženo načelo, da naj bo ujetnik v svoji izbiri svoboden? Bati se je torej, da bodo nastali novi ne-

ZA OBRAMBO IN ZA MIR

WASHINGTON, 6. oktobra—Državni tajnik Dulles je potrdil, da se ameriška zunanja politika bavi s načrtom kot ga je predložil Stevenson, da se namreč ponudi Rusiji nenapadno pogodbo, obenem jamstvo, da nemški militarizem ne bo oživen. Rusija pa mora od svoje strani nuditi jamstvo, da pride do pametne mirovne pogodbe z Nemčijo.

Obrambeni tajnik Wilson je trdil, da Rusija še nima vodilne bombe, ki bi bila že uporabljiva za bombni napad. Pretekla bodo najmanj tri ali štiri leta, da bo Rusija razpolagala tako s temi atomskimi bombami, kakor tudi z letali za prenos teh bomb.

miri, v posledici teh nemirov pa žrtve, ker bo moralo govoriti orožje.

Poveljnik indijskih čet, ki naj skrbijo za osebno varnost vojnih ujetnikov, je sicer obljubil, da se ne bo več rabilo rožje. (Do sedaj so bili vsled streljanja ubiti trije, deset pa ranjenih.) Istočasno pa je zahteval, da ščitijo zavezniki indijske čete pred napadi tako ujetnikov, kakor tudi Južnih Korejcev.

Za Južne Korejce gre. Kakor smo že javili, se je organiziralo v Južni Koreji gibanje, ki zahteva, da naj indijske čete enostavno zapustijo Korejo. Ali bo potrebna nova intervencija Washingtona, namreč, da gredo po novno odposlanci državnega tajništva in morda generalnega štaba na Korejo, kakor je bil to slučaj s podtajnikom Robertsonom, ko je šel na Korejo, da je prepričal predsednika Rheeja, da je ta pristal na premirje?

In kje je politični mir?

Med Združenimi narodi je, v kolikor pride Koreja v poštev, za enkrat dognana stvar samo ta, da je zapadni blok sprejel načelo, da naj bodo člani mirovne komisije za Korejo le tiste države, ki so se udeležile vojnih operacij na Koreji. Komunistični blok tega načela ni priznal in ne priznava. Niti ni določeno mesto, kjer bi ta komisija delala, niti ali bodo pri njej sodelovali severni Korejci in Kitajci, če ne bo zraven Sovjetske zveze. Ali bo sploh prišlo do mirovnih pogajanj do Koreje, to ostane še vedno odprto vprašanje.

Obtožbe Clarka

Nevtralna komisija je razdelila med vojne ujetnike neke letake, ki so po mnenju Clarka nedovoljeni. Baje je v ozadju indijski Rdeči križ, letaki sami pa imajo vsebino, ki neposredno vpliva na ujetnike naj gredo domov. Clark zavrača to postopanje in zahteva od indijskih oblast, da naj postopajo nepristransko.

Med generalom Clarkom in med poveljnikom Indijcev ter nevtralno komisijo se je že vnela debata o Kitajcih. Zaveznikom se očitata, da tudi oni ne spoštujejo svobodne odločitve vsakega ujetnika, ker so Kitajcem obljubili, da jih bodo spravili na Formozo k Chiang Kajšek. Clark to trditev zanika, vendar pa pristavlja, "da je lahko vsakdo opazil, da so antikomunistični Kitajci izrazili naravno in umljivo željo, da gredo na Formozo." Na Koreji se torej obdobje in obtožuje z ene in drugi strani, izvajanje premirja kot takega pa zavlačuje v nedogled.

Maršal Paulus obsojen?

BERLIN, 6. oktobra—Nemška zveza bivših vojnih ujetnikov trdi, da je bil nemški maršal Friedrich Paulus, ki je bil poveljnik nemške vojske pri Stalingradu, obsojen na 25 let prisilnega dela. Visoka kazen mu je bila prisojena radi tega, ker da ni znal spreobrniti nemške vojne ujetnike v Rusiji h komunizmu.

(Maršal Paulus je hotel zavzeti Stalingrad. Hitler mu je ukazal, da mora ostati v boju za vsako ceno in do zadnjega moža. Paulus Hitlerja ni ubogal, marveč, ko je videl, da je obkrožen od Rdeče armade in da Stalingrad ne bo padel v nemške roke, se je predal Sovjetom. Paulus živi še vedno v Rusiji kot vojni ujetnik. O njem se je mnogo pisalo in na splošno trdilo, da mu je bila od Sovjetov priznana posebna vloga v bodočnosti. Mar so ga sedaj Sovjeti res obsodili.)

Nerodna reklama

PARIS, III., 6. oktobra—Tukajšnji klub "Paris Exchange," je povabil filmsko igralko Dorothy Lamour na predstavo. Vsakemu tretjemu moškemu kar na splošno po telefonskim imeniku je bila odposlana karta s sledečo vsebino: "Dragi! Ne pozabi na sestanek ob osmih zvečer dne 28. oktobra. Dorothy."

Poročeni moški so prišli v nemalo zadrego radi teh kart. Posebno še, ker na zahteve njihovih žen, kot je ta Dorothy, nobeden ni znal dati pravega pojasnila. Prišlo je do preprirov, ena od užaljenih žena, ki je hotela tožiti na razporočko, je dobila pojasnilo pri svojem odvjetniku. Tudi ta odvjetnik je dobil od Dorothy isto karto...

AMERIŠKA SVOBODA

LOS ANGELES, 6. oktobra—Greta Thyssen, lepota Danske v letu 1951, se je mudila v Ameriki na obisku. Nastopala je na televiziji in pri filmskih družbah. Dobila je izgon. Zakaj? Ker marca meseca, ko ji je potekel rok, ni odšla domov in ker je nastopala po televizijah in v filmih, čeprav je prišla v Ameriko le kot obiskovalka...

Redna seja

Redna seja društva Napredek št. 132 ABZ se vrši v petek zvečer, 9. okt. v Ameriško jugoslovanskem centru na Reher Ave. Pričetek ob 7.30 uri. Člani nadzornega odbora so prošeni, da pridejo ob 7. uri. Vabi se članstvo na polnoštevilno udeležbo.

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)	
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:	
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00
For Canada, Europe and Other Foreign Countries:	
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev)	7.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

SLOVENŠČINA JE LEP JEZIK!

(1)

Prvi znak, da kak narod povdarja samostojnost, je zahteva po uporabi lastnega materinega jezika doma, v šoli, v cerkvi, v državnih uradih na domačih tleh. Razvoj boja za lastni jezik je pri narodu, ki raste iz dečje dobe v polnoletnost, navadno tale:

Zahteva šolstvo z lastnim učnim jezikom; zahteva višje šolstvo, tudi univerzo. Začne sam potom posameznikov, kakor tudi skupnih organizacij vzgojevati, piliti jezik, iskati nove izraze, tako da se v pisani besedi lahko izraža o vsem kar prinese na dan potreba časa; da predstavlja najtežja svetovna dela v lastni jezik in da se o današnjem tehničnem življenju z izrazi, ki jih to tehnično življenje potrebuje, izraža v lastnem materinem jeziku.

Lastni narodni jezik in njegova veljava sta najbistvenejša znaka samostojnosti. Mi vemo iz zgodovine, tudi lastnega slovenskega naroda, da je tlačitelj tuji hegemonist hotel najprvo iztrebiti narodni jezik, če je hotel zavladati nad narodom popolnoma. Zato je bil tudi odpor zoper te nakane splošni, vsenarodni. Slovenci smo se n. pr. bojevali zoper dva svetovna pritiska, nemškega na severu, italijanskega na jugu. Vedno pa je šlo za jezik, slovenski jezik, ki ga je hotel Nemec ali Italijan odpraviti.

Kje smo v pisani slovenščini? Na višini modernega jezika. Pri tem naj nas ne moti, če se uporabljajo tako imenovane tujke, ki se rabijo v vseh jezikih. Od Prešerna dalje preko Cankarjev, Zupančičev, Finžgarjev smo prišli do izoblikovanega slovenskega jezika, ki se, čeprav je jezik malega naroda, lahko brez sramu in ponižnosti uvršča med tiste, ki jih imenujemo kulturne, to je, ki so toliko izoblikovani, da ustrezajo vsem potrebam današnjega časa, pa najsi so te potrebe še tako visoke. Prišli smo do stanja, ko je lepa izoblikovana slovenščina postala splošna narodna last in ne svojina samo tistih, ki se z učenjem jezika posebej bavijo. Nadaljnji dokaz pravilnosti naše trditve so Slovenci izven ožje domovine in njihovo izražanje v pisani besedi. Ne kakor je, marveč kakor bi lahko bilo, samo, da je malo več pažnje.

Poleg jezika imamo še nadaljnje znake narodne samostojnosti. In to v raznih svobodah. Ena od teh svobod je n. pr. svoboda združevanja. Če pa se lahko združujemo v večje skupine, potem imamo zanje tudi prave slovenske izraze. Tudi za delovanje teh skupin. Kdor postane član kakšnega društva, plačuje članarino, morda za začetek tudi pristopnino. Besedi član, članarina so tako splošno slovenski in pravilni, da jih vsakdo razume, so vsakemu lastne, a obenem pravilne. Kaj ima opraviti neki "assessment" mesto članarine, ko gre za pisano besedo v slovenskem tisku, nam je včasih naravnost vprašanje. Prvič: assess, assessment—so besede, ki so v prvotnem pomenu malo-komu razumljive; drugič vsakdo ve, da če je pri društvu in če je treba za to društvo nekaj prispevati in to obvezno, mora plačati članarino. Ga ni Slovenca, kjerkoli že po svetu, ki bi ne razumel besed "član, članarina," malo pa jih je, ki bi razumeli angleški besedi "assess, assessment."

Samostojni narod ima med svobodami tudi politično svobodo. On voli; on ve, kako se voli, da volijo posamezni okraji. V svojem lastnem jeziku ima ta narod tudi politične izraze v svojem materinem jeziku. Ze iz društvenega življenja ve, da ima vsako društvo neka pravila, po katerih se je ravnavati. Iz državnega življenja ve, da ima vsaka država svojo ustavo, četudi različne vsebine. Tudi ve, da če se neki javni okraj odredi kot neka posebna upravno politična celota, mora tudi ta okraj imeti neka pravila, nekaj zapisanega, neko listino, po kateri se mora ravnavati. Kot volilci mi Slovenci vemo, da volimo po volilnih okrajih ali širših volilnih okrožjih, ne pa po "wardah." Volilni okraj, volilno okrožje so pristne slovenske besede, priznane ne samo po splošni rabi kot pravilne, marveč tudi po najvišjih znanstvenih ustanovah, kot so domače univerze, kot pravilne. Če imenujemo besede pravila, ustanovno listino, potem bo te besede razumel vsak Slovenec brez razlike izobrazbe, malo pa jih je, ki bodo razumeli angleško besedo "charter."

L.C.

Urednikova pošta

DRUŽINA ZARJANOV V 37. LETU

OBSTOJA

CLEVELAND, Ohio—Sezona jesenskih koncertov v Clevelandu se je pričela. Eden prvih zborov, ki nastopi, bo pevski zbor "Zarja" in sicer v nedeljo, 18. oktobra v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

Ta zbor je menda eden najstarejših v slovenskih metropoli. Svoje korenine je dobil v Socialističnem klubu št. 27, ki je bil ustanovljen leta 1910. Od časa do časa je dobro, da se po- da širši javnosti nekaj zgodovine o njegovem početku, razvoju, delovanju in o sedanjih član- nih zboru. Prvi poizkus se je naredilo že koncem leta 1911, ki se pa ni obnesel. Drugi poizkus je bil 1. 1914, na katerem se je izvolilo odbor štirih, in ti so bili: Kenič, Miško, Zabrič in Luknar. Kakšno ime in če sploh se je izbralo kakšno ime, zapisnik ne omenja, bil je odsek kluba. Pisec tega se spominja samo, da nas je poučeval ranjki Primož Kogoj. (Ko govorim o "nas," mislim nase, ki sem bil tudi "eden tistih pevcev"). Učili smo se pesem "Marseljezo," ki se jo je tiste čase pelo pri socialističnih zborih. Dolgega življenja ta zbor ni imel. Zapisnik nam ne pove nobenih važnih vzrokov. Najbrže je bil vzrok ker sta najboljša pevca—Kenič in Zabrič—odpotovala iz mesta.

Tretji poizkus je šele imel trajen uspeh. Zapisnik nam pove, da je na Klubovi seji dne 25. marca 1916 Jakob Kocjan stavil predlog, da si Klub ustanovi pevski odsek. Za na isti seji se je izvolilo pripravljalni odbor. Na posebni seji dne 6. aprila se je zbor ustanovilo in je štel 17 članov. Za predsednika zbora je bil izvoljen Leonard Poljšak, ki je bil dolga leta predsednik in duša zbora, kateremu se je dalo ime "Zarja." Pravila, ki so bila takoj izdelana in od Kluba odobrena, se med drugim glase: Da je zbor odsek Slovenskega socialističnega kluba št. 27. Namen istega je: med slovenskim občinstvom gojiti delavsko mednarodno in umetno petje kolikor te okoliščine dopuščajo, itd.

Torej se je že s prvimi pričetkom dalo natančne smernice, katere se danes obstoje (razen, da zbor ni več odsek Socialističnega kluba, ker isti več ne obstoja.)

Prvi javni nastop je imel zbor na prvomajski slavnosti okrajne socialistične stranke v Turn- Verein dvorani na E. 55 St. Na tej slavnosti so pevci zbora v slovenskem jeziku zapeli "Marseljezo." Ker je bil tisti čas Slovenski socialistični klub v tesnih stikih z hrvatskimi sodruzi, ki so tudi imeli svoj pevski zbor, katerega je podučeval neki Malms, rodod Finca, si ga je tudi naš zbor najel in je on podučeval zbor do leta 1920. Zbor je priredil takoj prvo leto v decembru svoj koncert v Jaites dvorani na St. Clair Ave. in E. 60 St. s sodelovanjem češkega, hrvatskega in finskega zbora.

Leta 1920 se je dobilo slovenskega pevovodjo v osebi g. Johna Ivanuscha, ki je bil obenem komponist. Njegove zasluge so bile, da se je zbor povzpela do visine, kar je občinstvo temu zboru tolikokrat pripoznalo. S prihodom g. Ivanuscha se je pričelo tudi z mešanim zborom, ki je po letih vsestransko napredoval in je pred 25. leti podal prvo opero na odru Slov. nar. doma—to je bila "Turjaška Rozamunda."

Zarjani so nastopali tudi na prireditvah drugih zborov kot pri Jadranu, Čehih, na prvomajskih prireditvah Okrajne socialistične stranke in na mnogih prireditvah po slovenskih narodnih domovih in na piknikah, itd. in sicer v celotnem zboru ali v kvartetih, duetih in solospvih. Tako so marsikateremu premu- nulemu sodruzi ali podpornemu članu zapeli žalostinko ob mrtva- škem odru.

Nekateri med sedanjimi pevci so se tudi že izkazali pri nasto- pih v igrar na odrskih deskah kot odlični igralci. To veste vi, ki se redno udeležujete Zarjinih nastopov. Pričakuje se, da po- setite tudi ta koncert dne 18. oktobra v Slov. nar. domu na St. Clair Ave.

Ko je g. Ivanusch odšel iz mesta, se je dobilo Jos. Krabeca, rodod Čeh, za pevovodjo, ki že več let neutrudljivo podučuje družino Zarjanov. Ko je pred nekaj leti od predsedništva od- stopil Leonard Poljšak, ga je nekaj časa nadomestovala Jo- sephine Turk, Sedanja predse- dnica je dobro znana, priljubljena in marljiva Jennie Perušek-Fatur.

Sedaj vam pa hočem še pred- staviti osebe te skupne družine, ki bodo nastopile na prihodnjem koncertu: Leo Poljšak, njegova soproga Viki, njun sin Edwin, ki je pianist, in njegova žena, Jennie Perušek-Fatur in njen soprog, Frank Elersich in so- proga Sophie Turkman, Andy Turkman in soproga Josephine Turk-Turkman, Frank Kokalj in soproga, Andy Bozich in so- proga, Albert Fatur, Anton Te- kavec, ki poje in žvižga, tudi njegova žena, rojena Vidmar, že več let poje pri zboru. Na- dalje so Tony Perušek, Kati Yurman, Mrs. Vičič in njena hčerka Rosemary, L. Kocjan, J. Krebel. Morda sem še koga iz- pustil, ker mi ni njegovo ime znano, kar prosim, da se mi oprostite.

Po teh imenih je razvidno, da je od ustanovitvi članov, edino še Leo. Poljšak, ki poje pri zboru že 37. leto. Večina teh navedenih parov se je seznanilo med seboj ali so bili fantje, ki so se poro- čili, pripeljali svoje žene, ali so dekleta, ko so se možila, pripel- jala svoje može. Torej, mladi fantje in dekleta, kateri imate posluh in veselje do lepe sloven- ske pesmi, pristopite tudi vi k Zarjanom, morda tudi vi tam kdaj najdete svoje "srce."

Joseph Jauch.

Vabilo na vinsko trgatve

CLEVELAND, Ohio—Odbor farme S.N.P.J. priredi vinsko trga- tev na naši farmi in sicer pri- hodnjo nedeljo, 11. oktobra. Pri- pravde za prireditve so že več ča- sa v polnem razmahu.

Naš župan pravi, da vinograd mora biti jako bogat, da je isti uzmovičem (tatovom) čim bolj zapeljiv. Ker ima župan že po navadi odločilno besedo, bomo mogli njegov nasvet ali ukaz glede bogatega vinograda upo- števati. Sodelovali bodo pri spo- redu vinske trgateve sledeči: Frank Klemenčič, Frances He- nikman, Walter Lampe, Joseph Sirel, B. Novak, Anton Verh, Joseph Papesch, Louis Smerdel, Stanley Benčina; viničarji: Al- bert Fatur, Andy Turkman, Tony Perušek, Frank Kokal, T. Elersich, Jennie Fatur, Kathe- rine Yurman, Jennie Primc, Ber- tha Dovgan in Jenny Marolt. Andy Gorjanc, John Strancar in Charles Penko.

Vinko Coff bo skrbel, da bodo pravilno napudrani, Joseph Durn pa, da bo šlo vse gladko po vrsti.

Kdor želi imeti resnično lep užitek, naj pride na našo farmo SNPJ v nedeljo, 11. oktobra, in to že ob 1. uri popoldne, ko se že prične ves ta program, ki bo trajal okrog dve uri.

Prosi se vse, kateri bodo so- delovali pri vinski trgatevi, da ste točno na mestu, kot tudi vsi ostali delavci, kateri ste obljubili delati. Obenem se prosi, da ko- mur čas dopušča, da pride poma- gati tudi na dan pred priredit- vijo, to je v soboto, ker bo veli- ko dela predno se vse uredi.

Naj na tem mestu omenim tu- di, da je prireditve ženskega od- seka farme SNPJ, vršča se v nedeljo, 27. septembra, sijajno uspeša. Serviralo se je okusno kosilo, vsaj tako so se izrazili naši posetniki. Mrs. Kati Kogoj je rekla, ta cena pa res ni zadost- na za tako obilno kosilo! In da- rovala je poleg še dolar v blagaj- no. Torej, bodite uverjeni, da bo postrežba, kar se tiče kuhinje, v nedeljo prvovrstna, ker imajo isto v oskrbi naša dekleta žens- kega odseka. Tony Gerchman pa bo pazil, da bo dovolj pijače—tudi grozdne kapljice.

Theresa Gorjanc, zapisnikarica.

Društvo "Slov. Sokolice" št. 442 SNPJ

Cleveland, Ohio—Jesen je že tukaj in tako tudi mesec okto- ber, katerega so si zbrale člani- ce društva Slovenske Sokolice št. 442 SNPJ za svojo letno ve- selico. To je vsako leto na dru- go soboto v mesecu oktobru. Letno veselico prirejamo, da si opomoremo našo društveno bla- gino. Zato v ljudno vabim vse članice Napredne Slovenke in društva Svoboda, da nas pridejo obiskati, da se skupaj razvese- limo.

Pesali bomo ob zvokih godbe Johnny Vadalna, kateri bo igral lepe, valčke in poskočne polke. Društvo Slovenske Sokolice je eno najstarejših ženskih dru- štvo, katero je bilo ustanovljeno v naprednem duhu leta 1906, in bomo v soboto, 10. oktobra ob- hajale naš jubilej. Zato, članice, naj vas pot vodi na ta dan v Slov. narodni dom na St. Clair Ave. Ne bo vam žal, ker imele bomo nekaj prav izvrstnega v kuhinji in tudi z drugimi okrep- čili vam bodo postregle naše pridne članice.

Članice, pripeljite s seboj svo- je boljše polovice. V spremstvu članice je soproj prost vstopni- ne. Avditorij je zelo prostor- en, tako bomo imeli vsi dobro zabavo. Tudi članice tam iz Eu- clida ne smete pozabiti priti. Saj veste, da je uspeh prireditve odvisen od vas, sestre. Želim, da se ta večer snidemo skupaj vsi zdravi in veseli, da bomo napol- nili avditorij.

Članicam, ki so na bolniški li- sti, želim ljubeza zdravja, da bi kmalu okrevale in se zopet povr- nile v našo sredo. Letos bomo pogrešale na veselici našo bivšo dolgoletno tajnico Julijo Žerov- nik, ki je tu dolga. Upam, da se ti zdravje kmalu povrne!

Torej, na veselo svidenje v so- boto, 10. oktobra ob osmih zve- čer v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. Sestrski pozdrav

Frances Legat, predsednica.

Zastopniki

"Enakopravnosti"

Za st. clairsko okrožje:

JOHN RENKO
1016 East 76th Street
UTah 1-6888

Za collinwoodsko in

euclidsko okrožje:

JOHN STEBLAJ
17902 Nottingham Road
IVanhoe 1-3360

Za newburško okrožje:

FRANK RENKO
Diamond 1-8029
11101 Revere Avenue

Piše: JOHN GORJANC,

Na obisku v Clevelandu po več letih

SAMSULA, Fla.—Jaz in moja soproga sva že par let namera- vala obiskati Cleveland, Ohio, kjer sva živela 33 let. Ker pa sem bil zaposlen in sem hotel dokončati delo, da bi bil dele- žen popolne pokojnine od social- nega zavarovanja, sva morala to namero opustiti dokler nisem dosegel 65. leto moje starosti. Zlasti moja žena je težko pri- čakovala ta obisk, ker ni videla Clevelanda že skoro devet let. Celo zadnje leto je zvesto raču- nala mesece, potem tedne, dne- ve in menda tudi ure do časa tega nameravanega obiska. Kon- čno je po dolgem čakanju prišel čas—namreč 15. junija ko sva se prijavila za pokojnino socialne- ga zavarovanja.

Dne 18. junija sva jo pa že pobrisala iz Samsule proti Cle- velandu. Ker sva si tako želela videti stare znance, prijatelje, sorodnike in posebno sina Emi- la in njegova dva fantka, kate- rih še nisva videla razen na sli- ki, bi najraje prišla še isti dan v Cleveland. Ker pa je razdalje med Samsulo in Clevelandom prevelika, sva prišla v Rich- mond, Va., ob 10.30 uri zvečer, merilo na avtu pa je kazalo, da sva prevozila prvi dan 790 milj.

Drugi dan sva že zgodaj popol- dne prišla v Central City, Pa., kjer sva se ustavila pri sestrični moji soproge, Mrs. Mary Lever, katere lastuje 100 akrov obsega- jočo kmetijo, katere je tam osta- la še od tistih časov, ko so Slo- venci hodili iz Clevelanda seka- ti ogromne gozdove. Jaz se še spominjam, in gotovo tudi stari naseljenci, ko se je pred 40. leti govorilo po Clevelandu: bomo šli v Pennsylvanijo v gozd se- kati drva in hlode, se dobro za- služiti tam. Večkrat je prišel ka- teri teh gozdarjev v Cleveland, mlad krepak dečko. Imel je pol- ne žepe denarja, plačeval za pi- jačo, imel je še ameriško oble- ko s širokimi hlačami in tudi re- kele je bil precej daljši kot so bili naši, ki smo nosili obleke še iz starega kraja. Kadar se je ho- tel malo bolj postaviti pred na- mi "grinarji," je govoril tudi po angleško. Seveda, nam, ki smo malo prej prišli v to deželo, se je videlo to nekaj izvanrednega in velikega če je kateri saj sku- šal govoriti angleščino.

Torej, pri tej sestrični sva se ustavila samo eno noč in priho- dno jutro ob 10. uri sva se že znašla na Pennsylvanija Turn- pike, ki vodi do meje države Ohio. Ta Turnpike je res zelo moderna cesta in se človek ču- di, da mora biti toliko nesreč na tako moderni cesti. Vzrok ne- sreč na tej dolgi cesti je, ker av- tomobilistom ni treba paziti na luči, križišča, napise in predpise kako voziti, niti ni treba paziti na nasproti prihajajoče avtomo- bile. Torej voznik nima drugega dela kot sedeti za volanom in pritiskati nogo na gas, da avto- mobil drvi naprej, brez da bi se voznik zavedal s kako brzino drvi. Pot skozi Turnpike znaša 330 milj od Valley Forge do me- je Gateway, O. Torej, če voznik vozi neprenehano 330 milj, to se pravi, da mu ni treba ne enkrat ustaviti pri prometni luči, ne pri drugih napisih in sploh mu ni treba paziti na drugo kot držati za volan, se ni nič čuditi, da ne- kateri avtomobilist zadremle ali celo zaspi med vožnjo. Mi- slim, da vam čitateljem ni treba posebej razlagati kaj se lahko pripeti ko voznik zaspi za vola- nom. Oblasti, ki nadzorujejo Turnpike menijo, da je največ nesreč povzročenih radi tega. Mnogokrat se tudi pripeti, da voznik drvi s tako brzino in tako dolgo, da mu motor zgori ko se preveč segreje. Torej, dovolj o tem.

V Cleveland sva s soprogo do- spela ob 5. uri popoldne in naj- prvo sva se seveda ustavila pri sinu, kjer so bili zelo preseneče- ni, kajti nisva nič pisala kdaj prideva. Vedeli so le, da prideva enkrat junija meseca. Gotovo pa je še huda name moja sestra Theresa Gorjanc, katero smo malo nazarbali. Zahotelo se mi je namreč malo špasa, pa sem pripravil sinah, da naj pokliče Theresa, češ, da je ona telefo- nistka in da ima za Thereso "Long Distance call from Flori- da." Tako je Theresa mislila, da govori z menoj iz Samsule, Fla. Najin telefonski pogovor pa je bil nekako tako: "Halo! Je to Theresa Gorjanc?"

"Ja, ali si Ti, John?"
"Ja, jaz sem."
"Kje pa si?"
"V Samsuli, Hotel sem Ti na- znaniti, da jutri zjutraj odpotu- jem proti Clevelandu in se vi- dimo v par dneh, če ne bo na po- ti kakšna nevarnost."

No veste, Theresa pa ni tako zabita, da bi se je moglo dolgo vlečiti za nos. Kmalu je spoznala, da nekaj ni v redu. Zdela se ji je namreč, da se moj glas predobro sliši na tako daljavo, pa mi pri- pomni: "Meni se vidi, da si kje bližje kot v Floridi, ker se tako različno sliši Tvoj glas."

Ker me je pa na tako lep način zavrnila, nisem mogel naprej in sem ji priznal, da sva se v Cle- velandu in sicer pri sinu Emilu. Ko sem ji pa to povedal, kako mislite, da me je pozdravila? "O ti baraba, ti!" No, pokazala je, da je huda name, ker sem jo ho- tel malo potegniti.

Kakih 20 minut po tem telefonskem pogovoru, je že bila Theresa s svojim Andym, sinom Henryjem in njegovo soprogo pri nas. Razume se, da je bilo snidenje nadve- selo in kramljali smo po no- zno v noč, kajti imeli smo se veliko za povedati, posebno ker sta Andy in Theresa lansko leto obiskala rojstni kraj. Kakšne vtise sta prinesla Andy in The- resa Gorjanc iz nove Jugosla- vije, bom opisal v prihodnjih vrsticah. Seveda sem slišal tudi od drugih rojakov v Clevelandu, ki so obiskali novo Jugoslavijo, katerih vtisi in pripovedovanje se ni jemalo z onim prvih dveh. Vsek ima svojo pamet in svoje oči, ki drugače vidijo kot dru- ge. Torej, za sedaj pustimo to zadevo.

Sedaj sva v Clevelandu, kjer sva preživela 33 let, in naj mi bo dovoljeno na tem mestu opisati najine vtise z obiska tega vele- mesta, katerega sva zapustila pred devetimi leti, ko sva se pre- selila v Florido. Tam sva se pri- vadila bolj preprostega in mir- nega življenja, kakršnega v Ju- goslaviji ne more biti. Večina lu- di živi v velikih mestih ne zara- di tega ker tako hoče, pač pa ker so boljše prilike za delo in pre- življanje svoje družine. Če bi bile take prilike na podeželju, bi se veliko ljudi selilo ven iz vele mesta.

Torej vele mesta imajo ljudi takorekoč priklenjene v me- stih v bližini tovarn, dela in za- služka. Kdor daje tem ljudem delo in za služek, ga prav nič ne briga kako ti ljudje prenašajo ta mestni hrušč in trušč, on itak živi v razkošni vili kje daleč proč od mesta. Morebiti mi bo kdo čitatelj zameril ker se ta- ko izražam o mestnem življenju. Naj vam pa povem tole: Dokler sem jaz živel v Clevelandu in bil privajen tega napetega mest- nega življenja, me ni prav nič vznemirjalo. Zdaj ko živim že devet let bolj mirno podeželsko življenje, pa me mesto zelo vzne- mirja. Seveda, moram priznati, da nisem več 30 let star, ampak 65, kar ima pri tem tudi mnogo pomena.

Cleveland se je v teh zadnjih devetih letih zelo spremenil, po- sebnost pa mesto Euclid, kjer so bile še pred kratkimi desetimi leti prazne planjave, danes pa je to gosto naseljena naselbina.

(Se nadaljuje)

O BURMANSKEM GOSPODARSTVU

Burma, ki ima za seboj že nad tisočletno zgodovino, je postal samostojna država komaj pred dobrimi petimi leti, prej pa je (večji del nad 100 let), obnem z Indijo, katere sestavni del je bila do 1937, bila pod angleško nadoblastjo. Od 1942 do 1945 je bila Burma zasedana od Japoncev, kar je pustilo globoke sledove v burmanskem gospodarstvu. Leta 1947 je Velika Britanija priznala samostojnost Burme, dejansko pa je šteti 4. januar 1948 za nastanek nove burmanske države. Nova država se je morala že v začetku boriti z zaostalostjo in posledicami okupacije pa tudi notranjepolitično je imela velike težave in še danes se težavo kontrolira del svojega ozemlja. Vendar so se politične razmere zelo ustale in zadnja leta kaže Burma tudi na gospodarskem in socialnem področju znaten napredek.

Burma šteje sedaj 677,544 km², kjer je po šteju leta 1941 živelo 16,824,000 prebivalcev, ki so bili razdeljeni takole: Burma v ožjem pomenu (uradni naziv države je Burmanska unija, kar pomeni, da jo sestavlja več delov) 14,406,000, država Shan 2,000,000, država Kachin 428,000, država Kaja 71,000 in posebna pokrajina Chin 220,000 prebivalcev. Sredi leta 1952 je imela Burma po uradnih cenitvah 18,859,000 prebivalcev, kar je skoraj 2 milijona več kot Jugoslavija, ki ima znatno manjše ozemlje. Zato je tudi gostota prebivalstva v Burmi znatno manjša. Najgostejše so naseljeni obmoirski predeli in predeli ob glavnih rekah: Iravadi in Salu-

Večina burmanskega prebivalstva je zaposlena v kmetijstvu, kjer je glavni pridelek in hrana kot v drugih deželah Daljnega vzhoda — riž. Vendar pa pridelek riža ne dosega predvojnega višine, ko je znašal nad 7 milijonov ton, zato tudi Burma ni več tako velik izvoznik riža kot je bila pred vojno. Pred vojno je znašal izvoz riža nad 3 milijone ton, sedaj pa znaša komaj 1—1.25 milijona ton. To se zelo pozna v burmanskem trgovinski bilanci, kajti riž je prinašal letno nad četrt milijarde rupij. Sedaj sicer znaša vrednost izvoza okoli tri četrt milijarde kijatov letno, kar pa pomeni zaradi znatnejšega dviga cen dejansko zmanjšanje vrednosti.

Nadaljnji važnejši proizvodni predmeti Burme so bili: surova nafta, katere proizvodnja je med japonsko okupacijo skoraj popolnoma prenehala in se sedaj šele postopno obnavlja, nadalje kavek, katerega proizvodnja je že skoraj dosegla predvojno višino in končno razne rude, na ka-

terih je Burma zelo bogata. Tako je znašala proizvodnja kavekca 1950—1951 (poslovno leto se začne 1. oktobra in neha 30. septembra naslednjega leta, pred vojno pa se je poslovno leto začelo 1. aprila in nehalo 31. marca) 21,667,000 funtov, 1940—1941 29,879,000 funtov. Rudarska proizvodnja je dajala 1939 275,673,000 galon surove nafte, leta 1950 pa samo 18,626,000. Nadalje je proizvodnja srebra padla od 6,180,000 unč skoraj na nič (1949 75,199 unč), proizvodnja svinca in koncentratov od 77,181 na 141 ton, cin-kovih rud in koncentratov pa od 59,347 ton na 2,943 ton (za 1948%). Pred vojno je bila pomembna tudi proizvodnja raznih dragih kamnov. Iz računa narodnega dohodka vidimo, da je pred vojno dajala rudarska proizvodnja 9.4%, leta 1950—1951 pa samo še 1% vsega narodnega dohodka, čeprav se je zadnja leta zelo povečala. Prav tako se je zmanjšala tudi proizvodnja lesa, katere donos je znašal pred vojno 10% vsega narodnega dohodka, na 7.2% leta 1950—1951. Zato tudi vidimo, da se je delež kmetijstva v celotnem narod. dohodku od 1938 do 1939 do 1950 — 1951 le neznatno zmanjšal: od 39.7 na 39.5%, čeprav znaša po stanju leta 1950—1951 samo 74.2% predvojnega stanja, če ga računamo po enakih cenah. V večji meri se je zmanjšala proizvodnja gozdarstva: na 56.1%, še bolj pa proizvodnja rudarstva: na komaj 7.8% predvojnega stanja. Leto 1951—1952 je prineslo znatno povečanje proizvodnje, vendar nam novi četrtletni bilten Centralnega statističnega in ekonomskega oddelka, ki priobčuje vse te podatke, še ni na razpolago.

Burmanska zunanja trgovina se razvija največ skozi pristanišče Rangon, ki pa še ni dosegel predvojnega prometa, ker so bile pristaniške naprave med vojno zelo uničene. Glavni predmeti burmanskega izvoza v letu 1950—1951 so bili v tisočih rupij naslednji: riž 741,199, tikov les 45,771, surov bombaž 40,461, rude in koncentrat 32,302, surova trdi les 6,500. Izvojni predmeti pa so bili v istem letu naslednji: guma 24 tisoč 732 kože 9,130 in bombažne tkanine 203 tisoč 507, bombažna preja 48,917, vreče 49,291, stroji in transportna oprema 40,258, kovine in kovinski izdelki 33,396, mineralna olja 22,335, papir in njegovi izdelki 20,204, farmacevtski proizvodi 14,460, izdelki iz gume 13,805, svilena preja 13,599, ribe 13,342, zemeljski orehi 13,034, konzervirano mleko 12,659 itd.

Po podatkih za koledarsko leto 1951 so bili glavni uvozniki v Burmo naslednji (v milij. dolarjev): Indija 37.1, Vel. Britanija 33.5, Japonska 23.5, Malaja in Singapur (tranzit) 9.4, Kitajska 4.6, Nizozemska 3.7, ZDA 3.4 itd. (ves uvoz je znašal 137.6 milij. dol.). Burma pa je izvažala tega leta v naslednje države: Indija 48.8, Cejlon 44.2, Japonska 28.8, Indonezija 24.7, Malaja in Singapur 17.4, Velika Britanija 13.1, Nizozemska 3.1, Belgija 3.1 itd. (ves izvoz je znašal 111.4 milij. dol.). Iz tega pregleda je razvidno, da je šlo v izvoz predvsem za riž, ki ga je Burma izvažala v druge dežele na Daljnem vzhodu. Nadalje vidimo, da se evropske države kaj malo udeležujejo direktne trgovine z Burmo, kar velja tudi za ZDA. Edino Velika Britanija ima zaradi historičnih tradicij močne pozicije na trgu.

Jugoslavija dosedaj še ni izkazana v statistiki burmanske zunanje trgovine, vendar je gotovo, da bi mogla priti v poštev tako kot odjemalec kot dobavitelj v burmanskem zunanji trgovini.

Pri vseh teh številkah je treba upoštevati, če hočemo delati primerjavo s predvojnimi časi, da so se cene v Burmi v primeri s predvojnimi časi znatno dvignile. Tako je indeks uvoznih cen v primeri s povprečjem 1936—1941 narasel do tretjega četrtletja 1952 na 273.8, indeks izvoznih cen pa na 845.1 pri bazi 100 v omenjenem predvojnem razdobju. Indeks cen na drobno je znašal v Rangonu septembra 1952 552 (baza 1939), če pa vzamemo leto 1948 kot 100, vidimo, da so tedaj znašale cene štirikrat več kot pred vojno. Sedaj se drže cene na približno enaki ravni kot 1948.

V Burmi posluje 23 podružnic raznih evropskih in kitajskih bank, poleg tega pa je bila kot državna institucija ustanovljena leta 1948 Union Bank of Burma, ki je lani postala tudi emisijska in centralna banka.

Burmanska denarna enota je od 1. julija leta 1952 dalje kijat, prej pa je bila kot v Indiji in v Pakistanu rupija. Kijat je razdeljen na 100 pij, torej je razdelitev sedaj drugačna kot je bila prej pri rupiji, ki je bila kot v Indiji razdeljena na 16 an, ana pa na 12 pij. Obtok bankovcev je znatno manjši kot je bil pred vojno. Septembra 1952 je znašal 418,499,000 kijatov (koniec decembra 1939 pa 734,699,000 rupij), nadalje je znašal konec septembra 1952 obtok bankovcev 9,670,000 kijatov.

Zlatega zaklada Burma ne izkazuje, pač pa so njene devizne rezerve znatne, konec septembra 1952 so znašale 854 milijonov 183,000 kijatov (koniec leta 1948 samo 111,104,000 rupij).

Burmanska vlada zelo pospešuje zadržno gibanje, ki kaže velik napredek v zadnjih letih. Skupno je bilo sredi leta 1952 v Burmi že 6.910 registriranih posebnih zadrug. Zadrug posebnih vrste so organizirane samo za krajšo dobo in zvedbo posebnih vrst poslov. Po stanju konec marca 1952, za kar so objavljeni najnovejši podatki, je bilo kreditnih in tržnih zadrug 2452, ribiških 524, potrošniških pa 7023, po tej statistiki je bilo skupno stalnih zadrug v Burmi konec junija 1952 celo 12,332.

Posebno znaten je napredek na področju šolstva. V vseh ljudskih in podobnih šolah je bilo jeseni 1952 vpisanih 595,873 učencev, pred vojno 384,060, v vseh drugih šolah pa je bilo jeseni 1952 vpisanih 81,269 učencev, kar je pa znatno manj kot pred vojno. Vendar se je skupno število učencev v vseh teh šolah povečalo od 618,603 pred vojno na 677,142 jeseni 1. 1952. Primanjkuje pa učnega osebja, ki ga je v vseh šolah skupaj manj kot pred vojno.

Društveni koledar

- OKTOBER**
11. oktobra, nedelja—Vinska trgatev na farmi SNPJ.
17. oktobra, sobota—Letna veselica društva Soča št. 26 SDZ v Domu zapadnih Slovencev, 6218 Denison Ave.
17. oktobra, sobota—Veselica društva Ribnica št. 12 SDZ v SND, St. Clair Ave.
17. oktobra—sobota—Družabni večer društva Blejsko jezero št. 27 SDZ v SDD, Waterloo Rd.
17. oktobra, sobota—Kokošjo večerjo servira društvo Danica št. 34 SDZ v SDD, Prince Ave.
18. oktobra, nedelja—Koncert zbora Zarja v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.
24. oktobra, sobota—Veselica društva Napredni Slovenci št. 5 SDZ, v SND, St. Clair Ave.
25. oktobra, nedelja—Koncert zbora Planina v Slov. nar. domu, Stanley Ave., Maple Heights, O.
31. oktobra, sobota—Maškeradna zabava na farmi SNPJ.

NOVEMBER

1. novembra, nedelja—Glasbena Matica poda opero "Cavalleria

ŠE JE ČAS,

da si izberete fino, čisto volneno STERLING suknjo ali KOŽUH direktno v tovarni, katere dobite pri meni vedno ceneje kakor na kateri razprodaji v mestu.

Vam priporočam, da se ogledate ali me pokličite za čas.

BENNO B. LEUSTIG

EN 1-3426 1034 ADDISON RD.

SLOVENSKA DRUŽINA

3 odraslih oseb, zelo mirna, 18čre stanovanje v bližini transportacije. Kdor ima za oddati, naj blagovoli sporoči naslov v urad tega lista.

PREDELUEJEM IN PRENAVILJAM

kuhinje in kopalnice ter napravim lepe rekreacijske sobe. Vlagam asfaltno pode in stene obijem z vsakovrstnimi ploščicami (tilles).

Dobro, zadržljivo delo po zmerni ceni.

Vprašajte za proračun.

STANLEY DOLENEC

19870 ORMISTON AVE.

KE 1-6597

EXPRESNI PAKETI ZA SLOVENIJO

!! POSEBNA RAZPRODAJA MOKE !!

BELA KANADSKA MOKA "THREE STARS"—najboljše vrste E GRADE Manitoba .. \$11.00

Spring Wheat Flour, 100 funtov

POSEBNA RAZPRODAJA PAKETOV

BLAGO NAJBOLJŠE VRSTE — VISOKO KALORIČNO !!!

BREZ PLAČEVANJA CARINE

PAKET LJUBLJANA .. \$9.00

10 lbs. riža

6 lbs. zelene kave

PAKET BLEJ .. \$12.00

10 lbs. riža

5 lbs. zelene kave

5 lbs. sladkorja

2 lbs. coca, 1 lb. čaja

PAKET MARIBOR .. \$13.00

10 lbs. riža

6 lbs. zelene kave

5 lbs. špagetov

2 lbs. olivnega olja

PISITE NAM ZA CENIKE S 27 STANDARDNIMI PAKETI HRANE !!!

RADIOAPARATI za jugoslovanski tok in s skalo svropskih radijskih postaj:

MINERVA, 6 žarnic kratke, srednje in dolge valovne dolžine .. \$53.50

INGELEN, 6 žarnic kratke, srednje in dolge valovne dolžine .. \$59.00

SIEMENS, 4 žarnic kratke, srednje in dolge valovne dolžine .. \$30.75

SIVALNI STROJI za domače potrebe in krojače:

SINGER, nove na nožni pogon .. \$148.00

PFAFF, najboljši stroji evropskega izdelka, na nožni pogon .. \$128.50

Univerzalni ZICK-ZACK šivalni stroj PFAFF .. \$189.00

KOLESA (BICIKLI) - najboljšega evropskega izdelka (Puch-Steyr), ženski ali moški .. \$45.00

Rezervna guma (plašč) in zračnica .. \$4.00 Dinamo luč .. \$ 6.50

V naših cenah so vključeni stroški dostave in zavarovalnine do najbližje železniške postaje ali pošte prejemnika. Celotno ali delno izgubo nadomeščamo z novo pošiljko, ali povrnemo denar.

POSILJAJTE PISMA, NAROCILA, ČEKE, MONEY ORDERS, NA:

EXPRESS GIFT PARCEL SERVICE

230 WEST 41st STREET Telephone: BRyant 9-0252—0253 NEW YORK 36, N. Y. — U. S. A.

Rusticana" in "Pagliacci" v SND.

15. novembra, nedelja—Koncert zbora Jadran v SDD na Waterloo Rd.

22. novembra, nedelja—Koncert zbora Adria v AJC na Recher Ave.

DECEMBER

6. decembra, nedelja—Koncert zbora Slovan v Ameriško jugoslovanskem centru, Recher Ave.

TEKOM ČASA,

ko se zobozdravnik

nahaja na St. Clair Ave. in East 62nd St., je okrog 25 drugih zobozdravnikov v tej naselbini prakticalno in se izselilo, dočim se dr. Zupnik še vedno nahaja na svojem mestu.

Njegov naslov je

Dr. J. V. ZUPNIK

6131 ST. CLAIR AVENUE

Tel. ENdicott 1-5013

vogel East 62nd Street: vhod samo na East 62nd Street.

Urad je odprt od 9.30 zj. do 8. zv.

Dr. J. V. ZUPNIK

ZAVAROVALNINO

PROTI

Ognju tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd

preskrbi JOHN CENTA, 13417 KUHLMAN AVE.

Pokličite MU 1-0811

SEDAJ JE ČAS

ZA POPRAVITI ALI STAVITI NOVO STREHO ALI ŽLEBOVE.

Vršimo vsa, v kleparsko široko spadajoča dela.

Naše delo je poznano kot prve vrste, je zanesljivo in jamčeno.

Cene so zmerno. — Še pripravljamo v naklonjenost.

Lahko pišete na ta naslov:

FRANK KURE

R. F. D. 1, Newbury, Ohio Pokličite telefonično: Newbury 823

HITITE! VLOŽITE DO 12. OKTOBRA!

Denar, ki ga boste vložili na hranilno vlogo do 12. oktobra, bo dobil obresti od 1. oktobra. Vaši prihranki so zavarovani do \$10,000—in se sedaj obrestujejo po

2 1/2 % na leto

Pričnite z hranilno vlogo sedaj ali pa dodajte sedanji.

ST. CLAIR

Savings-Loan Co.

813 E. 185th ST. IV 1-7800

6235 ST. CLAIR HE 1-5670

B. J. RADIO SERVICE
SOUND SYSTEM
INDOOR — OUTDOOR
Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno
1363 E. 45 St. — HE 1-3028

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

Pri nas radevolje
PRIPRAVIMO ZDRAVILA ZA POŠILJKE V JUGOSLAVIJO
MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

DELO DOBIJO ŽENSKO

ŽENSKA

dobi delo za snajenje hiše po 2 ali 3 dni v tednu.

Dobra plača.

Zgledite se na

1206 East 84th Street

GA 1-3474

HIŠE NAPRODAJ

NAPRODAJ JE HIŠA

6 sob, vse v prvovrstnem stanju.

Garaža, lep vrt, itd. Blizu šole in transportacije. Lastnik se izseli v najkrajšem času iz države.

Pokličite KE 1-8233

Izredno, zmerna cena.

CLEARAIRE RD.

Bungalov s 5 1/2 sobami se prod.

Beneški zastori, avtomatični pralniki, zimska okna in mreže, gor-

kota na plin. Garaža in dovoz.

Cena samo \$9,500.

Za podrobnosti se obrnite na

KOVAC REALTY

960 East 185th Street

KE 1-5030

DELO DOBIJO MOŠKI

ASSEMBLERS

za stroje

MACHINTSTS

IZURJENI

Visoka plača od ure—čas in pol za delo nad 40 ur.

Prosta zavarovalnina, hospitalizacija in plačane počitnice.

Sprejme se nove Amerikance.

NATIONAL TOOL CO.

11200 MADISON AVE.

FORD MOTOR CO.

Clevelandska tovarna sprejema prošnje za delo od

NOVIH AMERIKANCEV

ki so zmogni govoriti nekaj angleščine.

To podjetje nudi visoko plačo, izvrstne delovne razmere, in sekuriteto za bodočnost. Sedaj intervjuiramo kvalificirane moške za vsakovrstna dela.

Prosimo, zgledite se osebno v našem uposlojevalnem uradu na Engle Road, južno od Brookparka.

Prebivalci izven mesta so prošni, da pišejo na

FORD MOTOR CO.

17601 Brookpark Rd.

CLEVELAND, OHIO

In Rockefeller Park in Cleveland, a city made up of peoples from many lands, this Hungarian Garden is one of the eighteen Cultural Gardens sponsored by nationality groups and dedicated to the cultures represented by them and to peace.

The first of these gardens, the Shakespeare Garden, was built in 1916. Among this group of Cultural Gardens are the English, Polish, German, Hebrew, Italian, Lithuanian, Slovak, Czech, Irish, Ukrainian, and American Colonial gardens. In all cases these are virtual reproductions of gardens from the native countries of the sponsoring groups.

Visitors by the thousand each year journey to the Cleveland Cultural Gardens throughout the summer growing season.

VOHUNI

IN SKRIVNOST
ATOMSKE BOMBE(PO ZAPISKIH POLKOVNIKA KANADSKE PROTI-
OBVEŠČEVALNE SLUŽBE RICHARDA HEARSHA)

(Nadaljevanje)

Tudi časnik, ki ga je vsako-
krat posebno skrbno pripeljal, ni
bil velemestni list svetovnega
pomena, temveč lokalni listič iz
bližnjega mesteca. Ta je vaščane
mnogo bolj zanimal. Čudni list,
ki je izhajal na štirih majhnih
straneh, je objavljal svetovne
in politične novice samo na zad-
nji strani. Na prvih straneh so
bile lokalne novice in vesti iz
ključno družinskega značaja. Če
je katera gospodinja iz okolice
kdaj postavila na mizo nove vr-
ste peciva, je lokalni list prin-
sel njen recept vselej na prvi
strani. Gospodinj so daleč na-
okrog z velikim zanimanjem
brale takšne uvodnike mnogo
raje kakor politične uvodnike ali
komentarje.

Colbert je v nočeh brez sna
mnogokrat razmišljal, kako pri-
mitivno in zaostalo je to vaško
življenje. Menjalna trgovina in
— da, Družba. Družba! Vedno so
jo pisali z veliko začetnico in
njeno ime izgovarjali s posebnim
poudarkom. Pod to besedo

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

DOMESTIC HELP

RELIABLE RESPONSIBLE Woman
for general housework and
care of 2 children. Young Hyde
Park family. Go 5 1/2 days. Stay
some evenings. Top salary.
DOrchester 3-4436

DOMESTIC FEMALE

Nice Convent needs COMPETENT
WOMAN for Cooking. Stay.
Own room, bath.

Call EUclid 6-5286

HOUSEKEEPER — Cook and light
housework. Other help for heavy
work. Stay. Plain home atmo-
sphere. Small family. Good pay.
Usual time off.
GLenview 4-0329

LET'S EXPLORE OHIO

Courtesy The Standard Oil Co. (Ohio)

It is many hundreds of miles from the site of Custer's Last Stand on the Little Big Horn in Montana to New Rumley, the little Ohio town on Route 646 in Harrison County. But motorists driving through this community can see this monument at the birthplace of General George Armstrong Custer, Civil War hero and Indian War commander in the western campaigns. The Custer Monument stands in a one-acre park that is administered by the Ohio State Archaeological and Historical Society.

nem krdelu, kajti niso imeli časa,
da bi v temi in naglici iskali po-
samezne cilje. Strelji so se drug
za drugim pobližavali v noč.

Divjih, drvečih zveri je bilo
mnogo, čutile so se v premoči in
lakota jih je gnala dalje. Od prvih
streljeh so se samo preplašile in
obstale za trenutek, potem pa
so se spet pognale naprej. Vrniti
se niso hotele. Posamezne sku-
pine so se začele odvajati od
glavnega krdela ter se od strani
približevale naselju. Toda tudi
tam so zadoneli strelji. Razvil se
je resen boj med podivjanimi
zverinami in skupino lovcev. Ko
se je streljanje še povečalo, so
volkovi le obstali. Tolpa se je
nepričakovano okrenila in odhi-
tela z isto naglico, s kakršno je
prišla. Lovci so nekaj časa za-
sledovali lačne volkove, zlasti
ponoči ne, ker se lahko zgodi,
da lačna ali ranjena zver napade
človeka iz zasede.

"Prižgite bakle!" se je zasilal
grmeči Colbertov glas. Naspro-
toval mu je samo en lovec:

"Tudi jutraj bo dovolj časa,
da pobremo te mrcine. Kaj bi
jih iskali zdaj ponoči!"

"Zjutraj, seveda! Da jih
smrad mrhovine še enkrat priva-
bi nazaj."

Zablislil se je vžigalnik in v
trenutku so prižgali nekaj bak-
el, ki so jih bili prinesli s se-
boj. Nekaj mož je odhitelo nazaj
v vas po sani, drugi pa so, razde-
ljeni v majhne skupine, začeli
pobirati ubite volkove. Našli so
štiriindvajset mrtvih živali. Ko
so drugi privlekli sani, so nalo-
žili nanje mrtva in zmrznjena
trupla. Skupina lovcev je obšla
pozorišče pravkar minulega bo-
ja vse do strmih skal ob cesti.
Prišla je tudi do ostrega ovinka,
kjer se je cesta izgubljala med
skalami. Tu so prav tako našli
iztegnjeno volčje truplo. Videlo
se je, da se je ranjena žival
privlekla do sem in tam poginila.
Žival je bila težka. Zato so ji po-
vezali zadnji nogi z vrvo ter jo
vlekli za seboj po snegu. Le s
težavo so se s težkim bremenom
pomikali navzgor po strmi cesti
proti vasi. Nenadoma so ob ro-
bu ceste opazili še eno temno
truplo.

"Še eden!" je vzkliknil nekdo.
"Če bi jih ne pregnali, bi gotovo
poklali vsa vas."

"Priveži še tega na vrvi!"

Neki lovec se je sklonil, v tem
pa je drugi spet vzkliknil:

"V jarku je še eden!"

Posvetil je z baklo ter nena-
doma zavpil, da bi opozoril še
druge, ki so hodili spredaj:

"Haloooo! Človek!"

Človek je ležal v jarku samo
dober korak od mrtvega volka.
Lovci so se zbrali ob rodu ceste
in radovedno opazovali neznan-
ca. Le redko se je zgodilo, da je
kak tujež začel v njihovo zapu-
ščeno vas.

"Živi?"

"Mislim, da ne več."

"Ali so ga ubili volkovi?"

Lovec, ki je držal baklo, je
posvetil bliže, toda na neznanče-
vem telesu ni bilo nikjer opaziti
sledov volčjih zob.

"Zdi se, da ga niso volkovi."

"Pripeljite še ene sani," je od-
ločil Colbert.

"Zakaj le? Dvignili ga homo
na roke in odnesli."

"Pomagati mu ne moremo
več."

Colbert pa je kljub temu po-
kleknul k neznanču, mu raztrgal
srajco, pritisnil uho na njegove
prsni ter prisluhnul, če mu še
bije srce.

"Živi!" je vzkliknil in kmalu
nato popravi: "Še je nekaj živ-
ljenja v njem."

Z grobim, zmrznjenim snegom
ga je začel drgniti po prsih v bli-
žini srca. Pripognil se je še
drug lovec in ga drgnil po čelu.

"Ali ima kdo kaj žganja pri
sebi?"

"Nihče! Iz hiš smo zdrveli tak-
šni, kakršni smo bili v poste-
ljah."

Tudi drugi so odkimavali. Nih-
če se ni pripravil na daljši izlet,
najmanj pa na reševanje člove-
ka v takšnih okoliščinah.

Velikan Colbert je ob bakli
raztalil pest zmrznjenega snega
ter vlival ponesrečencu umaza-
no vodo v usta. Sicer je to bila
ogabna pijača, a druge ni bilo pri-
roka. Vsaj za silo mu je ovlad-
nil suho grlo. Neznanec je pri-
čel dihati. Polagoma je odprl
oči, gledal nekaj hipov po ljudeh
okrog sebe in v baklo, nato pa je
spet zaprl oči.

Colbert je vstal:
"Zdaj bo že dober. Vrača se
mu zavest."

Colbert je poizkušal pojasniti
dogodke. Krdelo samo zaradi te-
ga ni zdirjalo proti vasi, ker je
med skalami zaslutilo plen. Veli-
ko, črno žival poleg ponesrečen-
ca je šele v zadnjem trenutku
podrla krogla.

Colbert je zmajal z glavo.
Kakšna neverjetna sreča! Tujec
je bil sam in brez orožja in ravno
pri skalnih stenah ga dohite vol-
kovi. Ena teh podivjanih zveri
skoči na cesto in tu jo zadene
smrtonosni strel. Neznanec je
samo trenutek prej padel v ja-
rek, zato ni bil zadet. Zdaj je že
sedel, a bil je tako slab, da še ni
mogel odgovarjati na vprašanja.
Lovci pa so ugrabili:

"Kdo, za vraga, le more biti
in iz kakšnega pekla je prišel v
tem času?"

"Gotovo od tam čez iz Skalnih
barak."

"Kako le? Tam so sami voja-
ki, ta pa je civilist!"

Pomagali so mu na noge in se
s počasnimi koraki napotili pro-
ti vasi. Ko so prišli v vas, je ču-
dežna rešitev neznanca povzro-
čila veliko zanimanje. Staro in
mlado ga je prišlo gledat, kajti
razen poštnega pilota Pinkersa
in predstavnikov družbe Hud-
son bay, ki jih niso imeli za tuj-
ce, niso videli v vasi tujega člo-
veka že odkar so pomnili. Mo-
ški, ki so odslužili vojaščino, so
po tujčevi obleki spoznali, da
je mestni človek. Imeli so ga za
velikega gospoda in jim ni šlo v
glavo, kako je mogel priti peš ta-
ko daleč, skoraj do njihove za-
puščene vasi. Armstrong, kajti
nihče drugi ni bil ta čudežno re-
šeni neznanec, ni vedel, koliko
sme tem ljudem povedati o svo-
jih doživljajih, koliko jim sme
zaupati. Vse jim je povedal samo
napol. Vaščani so si njegove iz-
jave razlagali tako, da nabra-
še ni pri polni zavesti. Lovec ni
bil, to so vedeli. Noben lovec ni
tako neumen, da bi po neznanih
krajih hodil brez orožja tako da-
leč in povrh še sam. Okolica
je bila polna zveri. Ob misli na
divjad so se vaščanom obrazi ne-
hote razjasnili. Dovolj bo kožu-
hovine in mesa. Tudi goveda in
drobnice imajo dovolj. Sreča, da
je neznanec pritegnil nase pozor-
nost volkov, sicer bi vdrl narav-
nost volkov, sicer bi vdrl narav-
nost v vas. Zdaj so se ljudje spet
obrnil k Armstrongu. Radoved-
no so ga spraševali, kdo je, od-
kod je in kaj se je zgodilo z njim.
Toda Colbert ga je že odpeljal
s seboj v hišo.

Po izbah so polagoma pogas-
nili luči, vaščani pa so se še v
temi dolgo pogovarjali o neznan-
cu in njegovi čudežni rešitvi pred
podivjano tolpo volkov.

XIV. poglavje

Med ljubeznijo dveh žena

Ko se je vlak bližal Ottawi,
je postajal Armstrong vedno
bolj nemiren. Mučila ga je skrb,
kaj bo ob vrnitvi. Kako naj v
uredništvu pojasni svoj nenadni
odhod in tako dolgo odsotnost?
Spet so namreč že minili trije
tedni, da je slednjič mogel zapu-
stiti vas. Snežni viharji so doce-
la zamedli ceste in je avtomobil-
ska karavana družbe Hudson
baj prišla z veliko zamudo. Minil
je skoraj poldrugi mesec, odkar
je bil zadnjič doma. V tem času
se je lahko mnogo zgodilo in iz-
premenilo. Zanimalo ga je, kako
je z vohunsko zadevo. Kaj je z
Joano? Ali bo mogel živeti brez
nje?

Bil si je docela na jasnem, da
bo moral začeti novo življenje.
Na vasi, kjer življenje od vsako-
gar zahteva preprosto in trdo

delo, je spoznal, kako zgrešeno
je do sedaj živel. Uvidel je, da
ni novinarjeva edina dolžnost is-
kati samo senzacija.

Kako so se mu vaščani posme-
hovali, ker je kljub vsemu priza-
devanju bil tako neroden pri
kmečkem delu! Sicer so bili pri-
jazni z njim, a so se le ponorče-
vali iz njegove nerodnosti. Med
življenjem na vasi je uvidel, ka-
ko malo je bila vredna njegova
takoimenovana meščanska
uglajenost. Električne in stroja
navajen človek je na kmetih do-
cela brez moči, saj je odvisen le
od svoje iznajdljivosti, spretno-
sti in telesne sile. S Colbertom
sta mnogo govorila o tem. Spo-
ko je bil v zadnjem trenutku
prijateljil se je s tem velika-
nom. Ob dolgih večernih pogo-
je Colbert naučil Armstronga
raznih kmečkih del in lovske
umetnosti, Armstrong pa mu je
pripovedoval o dogodkih v sve-
tu. Godrnjavi in dobrodušni ve-
likan se je ob takih pogovorih
vorih je Colbert naučil Arm-
stronga raznih kmečkih del in
lovske umetnosti, Armstrong pa
mu je pripovedoval o dogodkih
v svetu. Godrnjavi in dobrodušni
velikan se je ob takih pogovorih
vselej zelo razživel.

Ugotovil je, da bi v življenju
lahko storil mnogo koristnega.
Prevzela ga je nekakšna bojevi-
ta volja.

V pogovorih s Colbertom je
Armstrong tudi uvidel, da je za-
šel na nevarna tla, ko se je za-
čel zanimati za vohunsko zade-
vo o skrivnosti atomskega oro-
žja. Ni mu hotelo iz glave, kar
mu je pripovedoval Colbert. Ne-
kaj dni po tem, ko je na tako ču-
den način prišel v vas, je nam-
reč Colbertu povedal vse po pra-
vici. Velikan je menil, da so ga
lahko imeli zaprtega samo v
Skalnih barakah, imenovanih
Rockliffs Barracks.

"Toda to je vendar vežbali-
šče obmejnih in severnopokra-
jinskih vojaških enot," se je ču-
dil Armstrong.

"Seveda!" je potrdil Colbert.
"Na vežbališče imajo dostop sa-
mo vojaške osebe."

"Potem nisem bil v Skalnih
barakah, kajti videl nisem niti
ene uniforme," je dejal Arm-
strong. "Okrog mene so bili sami
civilisti."

Tega tudi Colbert ni znal po-
jasniti. Samo ugibal je:

"Nekaj so nameravali z va-
mi, ne verjamem pa, da so vas
hoteli umoriti. Prav nič niso ra-
hočutni, če hočejo kaj doseči.
Verjetno so vas hoteli samo pre-
plašiti."

Armstrong ni mogel razumeti,
zakaj je bila potem potrebna ta-
ka tajinstvenost. Bil je prepri-
čan, da je vsa njegova pustolov-
ščina bila v zvezi z vohunsko za-
devo. Toda če že zasledujejo vo-
hune, tudi dobro vedo, da je on
sam poslal pobeglega sovjetske-
ga oficirja na policijo, ker se ni
hotel vmešavati v mednarodne
zadeve. Res pa je tudi bilo, da

mu je ves čas bilo žal, ker se je
odpovedal tej senzaciji.

Če so že kaj hoteli izvedeti, bi
mu lahko veleli naj napiše, če je
zares bil v rokah kanadske pro-
tiobveščevalne službe in če so
ga zares hoteli odstraniti oziro-
ma prisiliti k molku. Po ameri-
ških običajih pripravljena spal-
na obleka, velik avtomobil in le-
pa črnolasa dama, vse to mu je
še vedno vzbujalo dvome.

Colbert mu je povedal, da
atomske energije ne raziskujejo
ločeno angleške, kanadske ali
ameriške organizacije. Razisko-
vanja atomskega orožja vrše
skupno in tudi skupno čuva
atomska skrivnost. Colbert je
Armstrongu povedal, da je po iz-
bruhu druge svetovne vojne bil
poklican k vojakom in da je dol-
go časa živel v ZDA. Skoraj dve
leti je bil v nekem naselju bli-
zu Chikaga. Tam je videl ame-
riške detektive, člane kanadske

obveščevalne službe in ljudi iz
Scotland Yarda, iz angleške ob-
veščevalne službe in policijske
centrale. Tudi stražarje so daja-
le vse tri države. Tako je tja pri-
šel tudi Colbert. Naselje so stra-
žili sami velikan, kakršni je bil
on. Naselje je bilo lepo in celo za
stražo urejeno zelo udobno. V sa-
mo naselje pa stražarji nikoli ni-
so smeli iti. Tu so na neki iznajd-
bi delali in živeli samo najboljši
znanstveniki. Kolikor so vojaški
lahko sklepali iz pripovedovanj,
so izdelovali nekakšna eksplozi-
vna sredstva, ki bi lahko v enem
dnevnu končala svetovno vojno.

Tega ljudje seveda niso ver-
jeli. Ker pa se stražniki od nase-
lja niso smeli odstraniti niti na
kratek sprehod, so začeli govo-
riti o vedno večjih skrivnostih
tega strogo zastraženega kraja.

(Dalje prihodnjič)

ZAVAROVALNINO

proti

ognju, tatvini, avtomobilskim

nesrečam, itd.

preskrbi

Janko N. Rogelj

19461 SO. LAKE SHORE BLVD.

Pokličite:

Ivanhoe 1-9382

V vsaki slovenski družini, ki se

zanima za napredek in razvoj Slo-
vencev, bi morala dohajati

Enakopravnost

Zanimivo in podučno čtivo

priljubljene povesti

TISKOVINE

IZDELANE V TISKARNI

Enakopravnosti

SO LIČNE IN V NAJNOVEJŠEM TISKU

-Cene so zmerne—naročila hitro zgotovljena—

Se priporočano društvom,
trgovcem, obrtnikom in posameznikom

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.